

Навчальна (психолого-педагогічна) практика: робоча програма [для студентів напрямку підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта» освітній рівень перший (бакалаврський)] / В.І. Дем'яненко, І.М. Новик, А.А. Пасічник, А.Д. Січкарь. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017.

Розробники:

Січкарь Алла Дмитрівна, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Дем'яненко Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Новик Ірина Михайлівна, канд. пед. наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Пасічник Анна Анатоліївна, канд. психол. наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від 06 вересня 2017 року

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
I. Структура програми навчальної (психолого-педагогічної) практики.....	6
II. Зміст і завдання навчальної (психолого-педагогічної) практики.....	7
III. Етапи виконання завдань.....	8
IV. Контроль і оцінювання практичних умінь і навичок студентів.....	10
V. Перелік звітної документації.....	11
VI. Рекомендована література.....	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу навчальну програму укладено відповідно до Галузевих стандартів вищої освіти, діючих навчальних планів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» та Закону України «Про вищу освіту» (2014), Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (2015). Навчальна (психолого-педагогічна) практика в групах дітей дошкільного віку для студентів першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта» є невід'ємною складовою підготовки фахівців з вищою освітою і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, а також набуття і вдосконалення практичних навичок та вмінь.

Мета практики: закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення педагогічних та психологічних дисциплін, формування професійних компетенцій майбутніх вихователів дошкільного навчального закладу.

Завдання практики:

– ознайомлення студентів-практикантів із специфікою діяльності дошкільного навчального закладу; особливостями організації та проведення різних видів діяльності (ігрова, трудова) в групах дітей дошкільного віку; формами співпраці ДНЗ з батьками;

– залучення студентів до психолого-педагогічних спостережень щодо вивчення особистості дитини дошкільного віку в освітньому процесі;

– удосконалення діагностичних умінь і навичок проведення індивідуальних психологічних досліджень в групі дітей дошкільного віку та узагальнення їх результатів;

– формування у студентів практичних умінь і навичок щодо організації і проведення побутових процесів, ігрової, трудової діяльності дітей у різних вікових групах;

– розвиток професійних компетенцій, інтересу до професії вихователя та потреби в педагогічній самоосвіті;

– формування у студентів культури педагогічної діяльності (культура мовлення, культура спілкування, культура зовнішнього вигляду).

Зміст модулів спрямований на формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти **загальної компетентності** складниками якої є: *соціальна* (здатність та готовність до освітньої діяльності, наповненої особистісними сенсами щодо освітнього продукту, до усвідомлення власної освітньої траєкторії та вміння її проектувати, до історико-педагогічної реконструкції, продуктивних ідей людиноцентричної педагогіки минулого, до усвідомлення ціннісно-значущої діяльності в соціальному середовищі), *інформаційна* (здатність і готовність до здобування інформації з різних історико-педагогічних джерел із проблем розвитку різних педагогічних явищ та феноменів, інтерпретації, систематизації, аналізу), *комунікативна* (здатність і готовність до навчальної взаємодії в парі, групі, проектування особистої моделі комунікації в групі (спільноті)), *самоосвітня* (здатність і готовність до усвідомленого відбору інформації (з різних джерел) та застосування її у професійній діяльності, аналізу, критичного осмислення, виокремлювати, узагальнювати, характеризувати передумови, чинники, суперечності розвитку педагогічної теорії та практики з дотриманням історичної реконструкції) та **професійної компетентності**, а саме: *освітньої* (здатність і готовність до аналізу, порівняння мети, завдань навчання і виховання дітей раннього віку), *психологічної* (здатність і готовність до врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей раннього віку у процесі організації педагогічної взаємодії), *дидактичної* (здатність та готовність до історичної реконструкції педагогічних ідей і продуктивного досвіду минулого, вивчення перспективного педагогічного досвіду та адаптації його до умов сучасних закладів дошкільної освіти, аналізу педагогічних явищ та процесів, пояснення їх сутності, аргументуючи власну точку зору з позиції науки, аналізу педагогічних ситуацій з погляду гуманістичної педагогіки, наукових підходів щодо вивчення розвитку особистості та особливостей становлення і розвитку системи освіти в Україні), *рефлексивної* (здатність і готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду).

І. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної (психолого-педагогічної) практики
		заочна форма навчання
<p>Кількість кредитів – 6</p> <p>Модулів – 3</p> <p>Змістових модулів – 3</p> <p>Загальна кількість годин – 180 год.</p>	<p>Галузь знань <i>01 Освіта</i></p> <p>спеціальність 012 <i>дошкільна освіта</i></p> <p>Професійна кваліфікація</p> <p><i>Бакалавр з дошкільної освіти, вихователь дітей дошкільного віку</i></p> <p>I-й освітній рівень: <i>бакалаврський</i></p>	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		5-й
		Навчальна (психолого-педагогічна) практика
		180 год.
		ПМК
		залік

II. ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Змістовий модуль 1.

Організаційно-педагогічна діяльність студентів-практикантів:

- складання індивідуального плану роботи на період навчальної (психолого-педагогічної) практики;
- ознайомлення з плануванням розвивально-освітньої роботи у групах дітей дошкільного віку та веденням документації вихователем;
- участь у бесідах із директором дошкільного навчального закладу, методистом, медичним працівником, вихователями, іншими спеціалістами;
- консультування керівника практики з питань ведення ділової документації практики.

Змістовий модуль 2.

Навчально-дослідна діяльність:

- дослідження особливостей розвитку пізнавальних психічних процесів у дітей дошкільного віку;
- аналіз керівництва вихователем сюжетно-рольовою грою дітей дошкільного віку;
- вивчення змісту і структури розвивального середовища груп дошкільного віку: обладнання, підбір іграшок і дидактичного матеріалу (демонстраційного та роздаткового), з'ясування його відповідності віковим, психічним і гігієнічним вимогам.

Змістовий модуль 3.

Освітньо-виховна робота студента-практиканта у ролі вихователя

дітей дошкільного віку:

- спостереження і аналіз організації процесу життєдіяльності дітей в групах дітей дошкільного віку;
- організація процесу життєдіяльності дітей у парі з вихователем;
- самостійне проведення та самоаналіз різних видів діяльності (ігрової, трудової) дітей під керівництвом вихователя;
- залучення студентів до участі у заходах за річним планом ДНЗ.

III. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Перший тиждень

Ознайомлення з дошкільним навчальним закладом. Бесіда із директором (завідувачем), вихователем-методистом, медичними працівниками, вихователями. З'ясування типу дошкільного навчального закладу, укомплектованість його педагогічними кадрами, їх кваліфікаційний рівень; віковий склад дітей.

Екскурсія студентів-практикантів з метою ознайомлення з базою практики та умовами, які створені для виховання дітей дошкільного віку.

Ознайомлення з документацією навчальної (психолого-педагогічної) практики в групах дітей дошкільного віку та вимогами щодо її ведення.

Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта.

Ознайомлення з календарно-тематичним планом групи дітей дошкільного віку: структура, зміст, специфіка планування.

Бесіда з вихователем, знайомство з дітьми, встановлення комунікації (за умови проходження практики не на робочому місці).

Спостереження за організацією освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку впродовж дня. Допомога вихователю в організації та проведенні режимних процесів у першу і другу половини дня: підготовка до сніданку (обіду, вечері), сніданок (обід, вечеря), одягання, роздягання, підготовка до сну, організація пробудження після сну, ігрової та трудової діяльності.

Другий тиждень

Здійснення психодіагностичного дослідження у групі дітей молодшого або старшого дошкільного віку. Вивчення особливостей організації режимних процесів у групах дітей дошкільного віку. Допомога вихователю в організації режимних процесів у першу і другу половини дня.

Третій тиждень

З'ясування особливостей керівництва вихователем сюжетно-рольовою грою дітей дошкільного віку (опосередковане і пряме).

Аналіз розвивально-освітнього середовища у групах дітей дошкільного віку, наявність іграшок, посібників та їх призначення.

Залучення до організації та проведенні різних видів діяльності дітей дошкільного віку у парі з вихователем.

Складання графіка самостійного проведення студентами-практикантами фрагментів різних видів діяльності (ігрової, трудової) дітей дошкільного віку та його затвердження керівником практики.

Четвертий тиждень

Підготовка конспектів організації ігрової та трудової діяльності дітей дошкільного віку для самостійного проведення, узгодження їх з вихователем та керівником практики.

Самостійне проведення студентами-практикантами різних видів діяльності дітей дошкільного віку під керівництвом вихователя у першу і другу половини дня: ігрова (дидактична, сюжетно-рольова, театралізована або будівельно-конструкційна), трудова (організація доручень, чергувань, колективної праці), розваги, індивідуальна робота, режимні процеси (за вибором студента).

Підготовка звітної документації з навчальної (психолого-педагогічної) практики в групах дітей дошкільного віку.

Підведення підсумків практики разом із педагогічним колективом дошкільного навчального закладу. Підготовка до звітування на підсумковій конференції в Педагогічному інституті.

IV. КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Підсумковий контроль здійснюється після завершення виконання завдань і змісту навчальної (психолого-педагогічної) практики в групах дітей дошкільного віку.

Орієнтовна оцінка видів діяльності за рейтинговою системою

Таблиця 1

№ з/п	Вид діяльності	Оцінювальні бали
1.	Відвідування педагогічної практики (20 днів)	20
2.	Складання індивідуального плану	5
3.	Аналіз результатів психолого-педагогічних спостережень (щоденник)	10
4.	Результати завдань психологічного дослідження	10
5.	Виконання завдань педагогічного дослідження	10
6.	Самостійна організація і проведення різних видів діяльності дітей дошкільного віку	30
7.	Самостійна організація і проведення побутових процесів у групі дітей дошкільного віку	10
8.	Звіт про проходження практики	5
Всього:		100

Загальні критерії оцінювання за національною (4-бальною) та європейською (ECTS) подано у таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	

FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів	

V. ПЕРЕЛІК ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

1. Звіт про проходження навчальної (психолого-педагогічної) практики.
2. Індивідуальний план роботи студента-практиканта.
3. Щоденник студента-практиканта.
4. Результати виконання завдань психологічного дослідження.
5. Результати виконання завдань педагогічного дослідження.
6. Конспекти організації і проведення ігрової (1) і трудової діяльності (1) дітей дошкільного віку у першу і другу половину дня (2).
7. Конспект побутового процесу у першу (1) і другу (1) половину дня (2).
8. Відео,- (фото) презентація проведення різних видів діяльності дітей дошкільного віку і побутових процесів у першу і другу половину дня (2).

VI. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник : А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук. ; [Авт. кол. в : Богуш А.М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В. та інш.] // Вихователь-методист дошкільного закладу : спецвипуск. – 2012. – С. 4-30.
2. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: В. О. Огнев’юк ; авт. кол. Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко [та ін.]; наук. ред. Г. В. Беленька, М. А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
3. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка: підручник / Тамара Поніманська. – 3-тє вид., випр. – К.: «Академвидав», 2015. – 448 с. – (Серія «Альма-матер»).
4. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. – Ч.2. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М.,

- Артемова Л. В. [та ін.]; наук. кер. О. Л. Кононко. – Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. – 452 с.
5. Лисенко Н. В. Педагогіка українського довкілля: у 3-х частинах. Ч. 2 : навч. посіб. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 360 с.
6. Чуб Н. В. Комплексні тести готовності дитини до школи / Н. В. Чуб – Х. : «Основа», 2007. – С. 68.